

Érdedmérlegelési teszt az ÁBTL által szervezett fényképes nyílt rendezvények személyesadat-kezelési jogalapjával összefüggésben

Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára (a továbbiakban: Adatkezelő) egyes nyílt rendezvényein – különösen is az azokon résztvevő vendégek vonatkozásában – a személyes adatok kezelését a GDPR (a továbbiakban: Rendelet) 6. Cikk /1/ bek. f) pontja alapján saját jogos érdekére mint jogalapra kívánja helyezni.

Az Adatkezelő jelen tesztben kívánja bemutatni, hogy megfelelően azonosította a jogos érdekét és erre alapozva olyan módon végzi az adatkezelést, hogy az nem jelent aránytalan korlátozást a Rendelet szerinti érintettek lehetséges ellenérdekeire, elvárásaira, általában jogaira és szabadságára nézve figyelembe véve az adatkezelés célját, a kezelt adatok körét és az érintettek védelmét szolgáló garanciákat is. Jelen teszt célja tehát annak megállapítása, hogy jogszerű lehet-e az adatkezelés.

A/ az Adatkezelő jogos érdekének meghatározása

Az Adatkezelő állami szaklevéltárként működik és feladatai közé tartozik többek között az őrizetében lévő maradandó értékű iratok feldolgozása során felhalmozódott tudás és ismeret megosztása a szélesebb érdeklődő közönséggel. Ezt maga a levéltári törvény is általánosságban kimondja, amikor a levéltári tevékenység megismertetését a közlevéltárak feladatai között nevesíti. Könnyen belátható, hogy az információs társadalom korában a közgyűjteményeknek egyértelmű érdekük – ezt várja el tőlük a jó értelemben vett saját szakmai önbecsülésük is –, hogy konkrét és átvitt értelemben is “szélesre tárják kapuikat” a kulturális értékek iránt fogékony emberek előtt. Ennek érdekében határozta el az Adatkezelő, hogy nyílt és mindenki által szabadon és ingyenesen látogatható rendezvényeket szervez, amelyek során lehetősége nyílik tevékenységének bemutatására, népszerűsítésére, közelebbről a magyar államszocialista múlt titkosszolgálati működésének megismertetésére. Ez utóbbi már csak azért is kiemelt és ösztársadalmi érdekeket kielégítő feladatként értékelhető, mert a mindenkori titkosszolgálatok – lényegükből és funkciójukból fakadóan – az átlagpolgár előtt rejtetten tevékenykednek és egész világukat a titkozatosság hol izgalmas, hol inkább nyomasztó homálya lengi körül. Különösen is így volt ez Magyarországon 1945 és 1990 között, a pártállami diktatúra időszakában, vagyis abban a korszakban, amelynek releváns köziratait Adatkezelő gyűjti és őrzi jogszabályban rögzített illetékesség alapján.

Kutatási eredményeink és általában működésünk megismertetése és népszerűsítése szempontjából nagyon hatékony eszköz a személyes jelenlétre és a személyesen átélt élményekre alapuló rendezvények meghirdetése úgy, hogy azon az érdeklődők széles köre saját elhatározásából szabadon vehet részt (minimális és a személyes adatoknak csak nagyon szűk

körét érintő adminisztrációs kötelezettség, pl. előzetes regisztráció vagy bejelentkezés terhe mellett).

B/ Az érintettek alapvető jogai és szabadságai, lehetséges elvárásai és a magánszféra

A nyílt rendezvényeken készült fényképfelvételek esetében az érintettek alapvető jogai és szabadságai tekintetében leginkább az információs önrendelkezési jog sérül, hiszen az adatkezelés körülményeit az érintett előzetes bevonása nélkül alakítja ki az Adatkezelő. Senki sem szereti azonban, ha mások parttalanul sok adatot tárolnak róla az ő kontrolljának lehetősége nélkül. Az érintettek elvárása tehát az, hogy csak a lehető legkevesebb és legszükségesebb adatot kezeljék velük kapcsolatban, csak annyit, amennyi az adott adatkezelési cél érdekében feltétlenül és okszerűen szükséges, s azt is úgy, hogy egyéb jogaik ne sérüljenek. Az a tény, hogy adott esetben – és ez leginkább az előadóinkra igaz – az érintettnek is jogos érdeke lehet az adatkezelés (ismertsége és szakmai elismertsége nőhet egy jól sikerült előadás által), jelen vizsgálódás szempontjából irreleváns. A vendégek részéről viszont felmerülhet az az igény, hogy adott esetben egy akaratlanul is magukra vett előnytelen testhelyzetben ne készüljön róluk felvétel és az főleg ne kerüljön nagy nyilvánosság elé (emberi méltósághoz való jog). Ez már érintheti a magánszféra védelméhez fűződő alapvető jogukat is.

C/ Szükségesség és arányosság vizsgálata, garanciák az érintett védelmében

Az Adatkezelő jogos érdekének meghatározása során kifejtett szempontok kellően igazolják, hogy az adatkezelés a levéltár számára fontos és egyben szükséges is. Az érintettek nézve kifejtett lehetséges kockázatokat jelen speciális esetben az Adatkezelő a következő módokon kívánja elviselhető és arányos mértékűre csökkenteni. Egyrészt az érintett kérheti, hogy róla ne készüljön felvétel vagy az ne kerüljön ki a nyilvános felületekre. Nagyon indokolt esetben utólagos “kitakarás” kérésére (törlésre) is lehetőség nyílik az érintett számára. Ez utóbbi esetben azonban fokozottan mérlegelni kell az Adatkezelő számára ekkor jelentkező többletterheket és ezzel összefüggésben az Adatkezelő esetleges kényszerítő erejű jogos érdekét is, valamint azt a tényt, hogy az adott tartalom már jogszerűen kikerült az online felületekre. Ilyenkor elengedhetetlen az eset összes körülményeinek gondos vizsgálata. Ennek kapcsán szükséges ugyanakkor hangsúlyozni, hogy az Adatkezelő eleve kötelezettséget vállal arra, hogy az általános erkölcsi és emberi értékítélet alapján előnytelen vagy vitatható testhelyzetben vagy állapotban lévő érintettekről nem készít felvételt. Ezekkel a beépített garanciális elemekkel az adott adatfeldolgozási technika objektív jellemzői mellett a lehető legteljesebben biztosítható az érintettek önrendelkezési jogának és a magánszféra védelméhez fűződő jogának összhangja az Adatkezelő jogos érdekével, valamint az, hogy az érintettek jogai csak a szükséges mértékben és arányosan szenvedjenek sérelmet.

D/ Összefoglalás

Zárásként elmondhatjuk, hogy a két konkuráló érdek összhangja, paritása a fentiekben kifejtettek szerint kellően biztosított, az érintettek érdekei nem élveznek elsőbbséget, hisz az Adatkezelő jogos érdekén alapuló adatkezelés az érintettek jogaira nézve nem okoz aránytalan és szükségtelen sérelmet. Az adatkezelés tehát jogszerűen folytatható.